

**КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ФАКУЛЬТЕТ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА І ДИЗАЙНУ
КАФЕДРА ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА
ФАКУЛЬТЕТ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА І ХОРЕОГРАФІЇ
КАФЕДРА МУЗИКОЗНАВСТВА ТА МУЗИЧНОЇ ОСВІТИ**

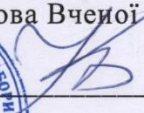
ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні Вченої ради
Факультету образотворчого мистецтва
і дизайну

Протокол № 3 від 16.04.2024 р.

Голова Вченої ради

 Остап КОВАЛЬЧУК

ПРОГРАМА

**комплексного іспиту з педагогіки, методики викладання
образотворчого мистецтва, мистецької педагогіки і психології
художньої творчості**

галузь знань: 02 Культура і мистецтво

спеціальність: 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво,
реставрація»

освітньо-професійна програма 023 Образотворче мистецтво,
декоративне мистецтво, реставрація,

спеціалізація «Графіка вільна, оформлення та ілюстрація книги»
освітній рівень – перший (бакалаврський)

Київ – 2024

Програма комплексного іспиту з педагогіки, методики викладання образотворчого мистецтва, мистецької педагогіки і психології художньої творчості для здобувачів освіти спеціальності 023 Образотворче мистецтво, освітнього рівня: першого (бакалаврського) освітньо-професійної програми 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація, спеціалізація «Графіка вільна, оформлення та ілюстрування книги».

Розробники:

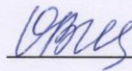
Погребнюк Яна Валеріївна, старший викладач кафедри образотворчого мистецтва;

Іваненко Олена Анатоліївна, доцент кафедри музикознавства та музичної освіти, кандидат педагогічних наук, доцент Факультету музичного мистецтва і хореографії. Київ: Київський столичний університет імені Бориса Грінченка, 2024. 14 с.

Програма комплексного іспиту з педагогіки, методики викладання образотворчого мистецтва, мистецької педагогіки і психології художньої творчості схвалена на засіданні кафедри образотворчого мистецтва факультету образотворчого мистецтва і дизайну.

Протокол № 3 від «13» березня 2024 року.

Завідувач кафедри
образотворчого мистецтва

Ольга ШКОЛЬНА

Програма комплексного іспиту з педагогіки, методики викладання образотворчого мистецтва, мистецької педагогіки і психології художньої творчості схвалена на засіданні кафедри музикознавства та музичної освіти факультету музичного мистецтва і хореографії.

Протокол № 3 від «13» березня 2024 року.

Завідувач кафедри
музикознавства та музичної освіти

Ольга ОЛЕКСЮК

Програма комплексного іспиту з педагогіки, методики викладання образотворчого мистецтва, мистецької педагогіки і психології художньої творчості для здобувачів освіти спеціальності 023 Образотворче мистецтво, освітнього рівня: першого (бакалаврського) освітньо-професійної програми 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація, спеціалізація «Графіка вільна, оформлення та ілюстрування книги».

Розробники:

Погребнюк Яна Валеріївна, старший викладач кафедри образотворчого мистецтва;

Іваненко Олена Анатоліївна, доцент кафедри музикознавства та музичної освіти, кандидат педагогічних наук, доцент Факультету музичного мистецтва і хореографії. Київ: Київський столичний університет імені Бориса Грінченка, 2024. 13 с.

Програма комплексного іспиту з педагогіки, методики викладання образотворчого мистецтва, мистецької педагогіки і психології художньої творчості схвалена на засіданні кафедри образотворчого мистецтва факультету образотворчого мистецтва і дизайну.

Протокол № 3 від «13» березня 2024 року.

Завідувач кафедри

образотворчого мистецтва

_____ Ольга ШКОЛЬНА

Програма комплексного іспиту з педагогіки, методики викладання образотворчого мистецтва, мистецької педагогіки і психології художньої творчості схвалена на засіданні кафедри музикознавства та музичної освіти факультету музичного мистецтва і хореографії.

Протокол № 3 від «13» березня 2024 року.

Завідувач кафедри

музикознавства та музичної освіти

_____ Ольга ОЛЕКСЮК

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма комплексного іспиту з педагогіки, методики викладання образотворчого мистецтва, мистецької педагогіки і психології художньої творчості є нормативним документом, який розроблено спільно з кафедрою музикознавства та музичної освіти Факультету музичного мистецтва і хореографії відповідно до навчального плану спеціальності 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація», освітнього рівня першого (бакалаврського) освітньої програми «Графіка вільна, оформлення та ілюстрація книги».

Програма містить пояснювальну записку, зміст та перелік основних питань із навчальних дисциплін «Педагогіка», «Методика викладання образотворчого мистецтва» та «Мистецька педагогіка і психологія художньої творчості», критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти на завершальному етапі навчання.

Метою випробовування є перевірка рівня засвоєння теоретичних знань із психолого-педагогічних дисциплін блоку формування спеціальних (фахових, предметних) компетентностей, виявлення рівня готовності майбутніх викладачів фахових дисциплін.

Завдання комплексного іспиту:

- з'ясування рівня засвоєння здобувачами вищої освіти змісту, організаційних форм, методів навчання та виховання учнів і готовності майбутніх учителів образотворчого мистецтва до їх застосування в освітньому процесі закладів загальної середньої освіти;
- виявлення здатності та готовності здобувачів вищої освіти до проектування пізнавальних, розвивальних та виховних цілей, завдань педагогічної взаємодії педагога і учня в різних типах закладів загальної середньої освіти та позашкільних навчальних закладах;
- оцінка рівня психологічної компетентності майбутніх фахівців, а саме: загального рівня та засвоєння знань із психології художньої творчості та уміння застосовувати їх на практиці;
- виявлення знань основних положень загальної образотворчої освіти, принципів і методів художньо-творчого навчання, розвитку й виховання школярів різних вікових груп; знання змісту сучасних програм галузі «Мистецтво»; знання змісту навчальної та позаурочної роботи викладача фахових дисциплін;
- виявлення рівня володіння методикою організації різних видів діяльності школярів на уроках образотворчого мистецтва; уміння моделювати педагогічні та добирати оптимальні методичні прийоми роботи;
- комплексний іспит з педагогіки, методики викладання образотворчого мистецтва, та мистецької педагогіки і психології художньої творчості проводиться в форматі електронного тестування.

Програма іспиту включає 100 теоретичних запитань, які відображають тематику навчальних дисциплін: 33 тестових завдань з педагогіки, 34 тестових завдань з методики викладання образотворчого мистецтва та 33 тестових

завдань з мистецької педагогіки і психології художньої творчості. Оцінка за кожне тестове запитання – 1 бал.

Пропоновані тестові завдання дають змогу виявити рівень навчальних досягнень здобувачів вищої освіти: вільного володіння та оперування теоретичною та методичною інформацією.

Тестові завдання складаються з таких видів:

- тести з єдиною правильною вибірковою відповіддю (у вигляді слова, фрази тощо);
- тести з декількома правильними відповідями;
- тести, що складаються з питань, що мають дві відповіді, одна, з яких істина, а інша – хибна;
- тести на визначення відповідності.

Час, який відводиться на тестування, розраховується таким чином: 1,5 – 2 хвилини на виконання одного тестового завдання.

Рекомендації щодо виконання тестових завдань

Перед початком тестування здобувачам вищої освіти дається коротка інструкція щодо виконання завдань.

Для проходження здобувачами вищої освіти тесту, їх необхідно під своїми логінами та паролями зайти на свою сторінку в системі електронного навчання й розпочати тестування. Після закінчення роботи над тестовими завданнями відповіді необхідно надіслати у систему і натиснути кнопку «завершити тест». За умови відсутності доступу до системи електронного навчання здобувачам буде надіслано тестові завдання на корпоративну пошту та надано регламентований час для їх проходження. По завершенню тестування відповіді необхідно надіслати членам екзаменаційної комісії для їх перевірки.

Оцінка відповідей відображається на екрані після завершення тесту. За умови надсилання відповідей на тести на електронну адресу екзаменаторів результати проходження комплексного кваліфікаційного іспиту будуть розміщені на сайті Факультету образотворчого мистецтва і дизайну.

У результаті проходження тестування здобувачі вищої освіти демонструють такі **результати навчання**:

РН-2. Використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

РН-3. Демонструвати знання основних понять, термінів і значень, професійної мови спілкування в сфері образотворчого мистецтва.

РН-16. Використовувати знання, розуміння та уміння у педагогічній діяльності на рівні програм загальноосвітніх та початкових спеціалізованих мистецьких закладів, володіти навчальною методикою професійної художньої освіти.

Критерії оцінювання навчальних досягнень

Комплексний іспит включає 100 теоретичних запитань, які відображують тематику навчальних дисциплін «Педагогіка», «Методика викладання образотворчого мистецтва» та «Мистецька педагогіка і психологія художньої творчості». Максимальна оцінка за кожне тестове запитання – 1 бал.

Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу з можливими незначними недоліками.
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок.
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності.
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
F	1-59 балів	Незадовільно з обов’язковим повторним проходженням – досить низький рівень знань/умінь/навичок, що вимагає повторного проходження

Зміст програми ПЕДАГОГІКА

Предмет і завдання педагогіки

Термін «педагогіка»: сутність, історія. Об'єкт, предмет і завдання педагогіки. Функції та основні категорії педагогіки. Система педагогічних наук. Зв'язок педагогіки з іншими науками.

Методологія педагогіки та методи педагогічного дослідження

Поняття «методологія». Рівні та принципи методології. Методологія педагогічних досліджень. Поняття методів науково-педагогічних досліджень. Групи методів: не експериментальні, експериментальні, формуючі. Вимоги до підбору методів на різних етапах організації наукового дослідження.

Педагогічний процес як система

Мета сучасної системи педагогічної освіти та завдання педагогічної науки. Поняття та різновиди педагогічних концепцій та категорій. Специфіка педагогічного процесу. Поняття «педагогічний процес» та його сутність. Компоненти педагогічного процесу та їх взаємодія. Провідні риси, закономірності та етапи педагогічного процесу. Структурні компоненти педагогічної системи.

Предмет і завдання дидактики

Поняття «дидактика». Об'єкт і предмет сучасної дидактики. Розвиток дидактики як складової частини педагогіки. Основні дидактичні категорії та їх сучасна сутність. Основні тенденції національної системи освіти та завдання дидактики.

Процес навчання

Сутність навчання, його методологічна основа. Навчання як різновид пізнавальної діяльності. Функції навчання, їх взаємозв'язок. Структура процесу навчання. Характеристика основних структурних компонентів. Види навчання. Організація навчально-пізнавальної діяльності учнів. Стадії процесу навчання.

Закономірності та принципи навчання

Закономірності навчального процесу та їх класифікація. Об'єктивні та суб'єктивні закономірності процесу навчання. Дидактичні принципи та їх класифікація. Система сучасних дидактичних принципів, їх характеристика. Система правил реалізації принципів навчання.

Методи та прийоми навчання

Поняття про методи навчання. Методи навчання та їх класифікація. Характеристика основних груп методів навчання. Загальні вимоги до використання методів навчання. Поняття про прийоми навчання та їх характеристика. Провідні функції навчального процесу. Піраміда засвоєння знань при використанні різних методів та прийомів навчання.

Сутність, мета й принципи управління освітою

Основні особливості управління освітою в сучасних умовах реформування освіти. Характеристика управлінських функцій, їх реформування та оновлення. Поняття про принципи, методи управління та їх характеристика. Стиль керівництва та фактори, що впливають на його формування.

Виховання як педагогічне явище

Поняття «виховання». Теорія виховання як розділ педагогічної науки. Етапи та складові вихованого процесу. Структура, функції та завдання процесу виховання. Критерії виховного процесу.

Сутність і зміст процесу виховання

Поняття про сутність та зміст виховання. Провідні ідеї змісту виховання. Основні напрямки змісту виховного процесу та їх характеристика. Провідні моделі виховного процесу, їх переваги та недоліки.

Закономірності, рушійні сили та принципи виховання

Закономірності виховання як поняття. Рушійні сили процесу виховання. Принципи виховання та вимоги до їх використання. Взаємозв'язок закономірностей та принципів виховання.

Загальні методи та форми виховання

Поняття про методи, прийоми, способи, засоби виховання. Класифікація методів виховання. Характеристика основних груп методів виховання. Вибір методів виховання. Організаційні форми виховної роботи. Специфіка позакласної і позашкільної роботи. Масові, групові та індивідуальні форми виховної роботи. Позашкільні навчально-виховні заклади.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Бондар В. І. Дидактика В. І. Київ: Либідь, 2005. 264 с.
2. Волкова Н. П. Педагогіка: Навчальний посібник. 2-ге видання, перероблене, доповнене Київ: Академвидав, 2007. 616 с.
3. Кузьмінський А. І., Вовк Л. П., Омеляненко В. Л. Педагогіка: завдання і ситуації: Практикум. Київ, 2006. 429 с.
4. Хрестоматія з української класичної педагогіки / Ушинський К., Русова С., Макаренко А., Ващенко Г., Сухомлинський В.: навч. посіб. для студ. вищих навчальних закладів [Уклад. Кравець В.П., Мешко О. І.]. Київ: Грамота, 2008. 768 с.

Додаткова:

1. Бех І. Д. Виховання особистості: підручник. Київ: Либідь, 2008. 848 с.
2. Карпенчук С. Г. Теорія і методика виховання: навч. посіб.: 2-ге вид. доповн. і переробл. Київ: Вища школа, 2005. 343 с.
3. Ягупов В. П. Педагогіка: Навч. посіб. Київ: Либідь, 2003. 560 с.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ З ПЕДАГОГІКИ

Максимальна кількість балів за відповідь на екзаменаційні запитання -33.

Зміст програми

МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА

Методика як предмет вивчення. Історичний аспект становлення та розвитку методики навчання образотворчих дисциплін.

Методика як предмет вивчення. Становлення та розвиток методики викладання образотворчого мистецтва: система копіювання Й. Прейслера; геометрична система навчання малюванню і праця О. Сапожнікова; методика навчання малюванню М. Попова; натуральна система навчання, праця П. Чистякова. Дослідження сучасних українських вчених у галузі навчання учнів молодшого підліткового віку образотворчому мистецтву та художньо-творчій діяльності.

Мета і завдання навчання образотворчого мистецтва в закладах загальної середньої освіти (ЗЗСО). Вихідні положення мистецької освіти. Головні наукові підходи: особистісно зорієнтований, компетентнісний, аксіологічний, діяльнісний, інтегрований. Принципи навчання образотворчого мистецтва: наступності між початковою й основною школою; поєднання загальнолюдського, національного та етно-краєзнавчого аспектів змісту освіти; інтегративності, спрямованості на поліхудожнє виховання учнів; креативності (пріоритет творчої самореалізації); варіативності зміст, методів, технологій; діалогічності; полікультурності. Сучасні вимоги до вчителя інтегрованого курсу «Мистецтво» у ЗЗСО.

Загально-дидактичні засади навчання образотворчих дисциплін в основній школі

Методи навчання на уроках інтегрованого курсу «Мистецтво»: класифікація, зміст, характеристика. Провідні методи інтегрованих технологій; провідні методи проблемно-евристичних технологій; провідні методи ігрових художньо-педагогічних технологій; провідні методи інтегративних художньо-педагогічних технологій. Методи стимулювання та мотивації навчально-пізнавальної діяльності. Вибір та поєднання різних груп методів та прийомів у вирішенні мети і завдань уроку образотворчого мистецтва. Засоби та прийоми, що сприятимуть ефективному проведенню уроків образотворчого мистецтва.

Класифікація та характеристика форм організації навчання на уроках інтегрованого курсу «Мистецтво». Вимоги до проведення та художньо-педагогічна драматургія уроку образотворчого мистецтва. Специфіка

методичного малюнку у навчанні образотворчого мистецтва. Підготовка вчителя до проведення уроку. Кабінет інтегрованого курсу «Мистецтво» в школі: його технічне устаткування та методичне забезпечення.

Види діяльності учнів на уроках інтегрованого курсу «Мистецтво». Взаємозв'язок різних видів художньо-творчої діяльності на основі спільного змісту. Організація, дидактична структура, зміст і характеристика основних етапів уроку образотворчого мистецтва.

Мета, призначення, загальні вимоги, принципи розробки та етапи створення слайдової презентації для проведення уроку образотворчого мистецтва в основній школі.

Прогресивні музично-педагогічні концепції. Технології розвиваючого навчання. Інтеграція як провідна тенденція оновлення змісту освіти. Міжпредметні зв'язки уроків образотворчого мистецтва з іншими дисциплінами. Особливості інтегрованого уроку.

Зміст і методика навчання учнів ЗЗСО основам образотворчої грамоти

Психолого-педагогічні аспекти художньо-творчої діяльності. Якості, притаманні творчій особистості. Художньо-розвивальний потенціал образотворчого мистецтва. Творче самовираження як здатність будувати свій внутрішній світ, своє світовідчуття, самого себе в цьому світі.

Головні напрямки роботи за навчальною проблемою «колір» в основній школі. Усвідомлення виражальних можливостей кольору, розвиток кольорових уявлень в учнів основної школи.

Поняття «композиція», засоби виділення композиційного центру, засоби виразності композиції. Головні напрямки роботи за навчальною проблемою «композиція» в основній школі.

Зміст і методика навчання учнів ЗЗСО образотворчому і декоративно-прикладному мистецтву

Мистецтво графіки у змісті інтегрованого курсу «Мистецтво». Рисунок як основа мистецтва графіки. Види рисунку. Принципи та методи формоутворення в рисунку. Навчання учнів прийомам зображення: предметів різної форми, тварин, людини, уявного простору в пейзажі, інтер'єрі.

Мистецтво живопису у змісті інтегрованого курсу «Мистецтво». Види, засоби виразності, принципи та методи формоутворення в живопису. Формування в учнів основної школи практичних навичок роботи живописними матеріалами. Вправи на розвиток відчуття кольору, кольорових сполучень, передавання уявного простору в пейзажі. Формування навичок інтерпретування й емоційно-естетичної оцінки колориту художніх творів.

Мистецтво скульптури в інтегрованого курсу «Мистецтво». Ліплення: зміст та організація уроків, методика навчання. Види, матеріали, способи та прийоми ліплення.

Декоративно-прикладне мистецтво України: класифікація, види, загальна характеристика. Методика навчання учнів 5–7 класів послідовності

переробки природних форм у стилізовані декоративні зображення. Види орнаментів за композицією та мотивами зображення.

Поняття про аплікацію, художнє витинання, художнє конструювання та інші техніки роботи з папером. Види та типологічні групи технік роботи з папером, матеріали та прийоми роботи.

Новітні художні явища і арт-практики у сучасному культурному просторі. Експериментування митців з формами, кольорами, способами передачі руху.

Навчально-виховна робота з образотворчого мистецтва у позаурочний час

Позакласна та позашкільна навчально-виховна робота з учнями в галузі образотворчого мистецтва. Активізація навчально-пізнавальної діяльності учнів засобами образотворчого мистецтва в позаурочний час. Форми позакласних занять: гурткова робота, організація роботи художніх студій; масові форми (загальношкільні свята, виставки творчих робіт, диспути, мистецькі вікторини, КВК, брейн-ринг, майстер-класи тощо).

Позашкільні форми художнього виховання: сутність, різноманітність, варіативність.

Планування та облік навчально-виховної роботи в галузі образотворчого мистецтва в ЗЗСО. Види, принципи та значення планування роботи з образотворчої діяльності. Документація вчителя образотворчого мистецтва.

Вимоги до контролю: індивідуальний характер; систематичність; різноманітність форм проведення; об'єктивність, диференційований підхід. Види контролю: поточний, підсумковий. Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів з образотворчого мистецтва за 12-бальною системою.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Кардашов В. М. Теорія і методика викладання образотворчого мистецтва: Навчальний посібник для здобувачів вищої освіти вищих навчальних закладів. Київ : Видавничий Дім «Слово», 2007. 296 с. (Наявний в бібліотеці в 15 прим. та електронному репозиторії: <http://elib.kubg.edu.ua/3620/>)

2. Кириченко М. А., Кириченко І. М. Основи образотворчої грамоти: Навч. посіб. 2-ге вид., перероб. і допов. Київ : Вища шк., 2002. 190 с.: іл. (Наявний в бібліотеці у кількості 61 прим. та електронному репозиторії: <http://elib.kubg.edu.ua/3620/>)

3. Масол Л. Методика навчання мистецтва в основній школі: Методичний посібник для вчителів. Київ : Шк. світ, 2012. 128 с. (Бібліотека «Шкільного світу»).

4. Кузьменко Г. В. Методичні рекомендації з виробничої практики для здобувачів вищої освіти IV курсу напряму підготовки «Образотворче мистецтво» (ОКР «бакалавр»). Київ : Київськ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2010. – 76 с. (Наявний в бібліотеці в 10 прим. та електронному репозиторії <http://elib.kubg.edu.ua/3620/>)

5. Масол Л., Коваленко О., Сотська Г. та ін. Кузьменко Навчальні програми для загальноосвітніх навчальних закладів: Музичне мистецтво; Образотворче мистецтво; Інтегрований курс «Мистецтво». 5–9 класи. [та ін.]. Київ : Видавничий дім «Освіта», 2013. 32 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

http://old.mon.gov.ua/ua/activity/education/56/692/educational_programs/1349869088/

6. Модельна навчальна програма «Мистецтво. 5–6 класи» (інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти, чинна від 12.07.2021 (автори: Комаровська О. А., Лемешева Н. А.) [Електронний ресурс]. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/Navchalni.prohramy/2021/14.07/Model.navch.prohr.5-9.klas.NUSHpoetap.z.2022/Mist.osv.gal/Mystetstvo.5-6-kl.Komarovska.Lyemesheva.14.07.pdf>

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВЗ МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА

Максимальна кількість балів за відповідь на екзаменаційні запитання – 34.

Зміст програми МИСТЕЦЬКА ПЕДАГОГІКА І ПСИХОЛОГІЯ ХУДОЖНЬОЇ ТВОРЧОСТІ

Предмет і завдання мистецької педагогіки і психології художньої творчості

Термін «мистецька педагогіка»: відноситься до галузі педагогіки, яка спеціалізується на вивченні методів та підходів до навчання та виховання у сфері мистецтва. Об'єднує в собі принципи загальної педагогіки і специфічні аспекти, пов'язані з мистецькими дисциплінами.

Термін «психологія художньої творчості»: є галуззю психології, яка вивчає психологічні процеси, що лежать в основі творчого акту у мистецтві. Досліджує когнітивні, емоційні, та соціальні аспекти творчого процесу, а також вплив психічних механізмів на творчий вибір та враження.

Методологія мистецької педагогіки і психології художньої творчості

Методологія мистецької педагогіки і психології мистецької творчості об'єднують в собі підходи, методи та принципи, які використовуються для дослідження та розвитку творчого потенціалу в мистецькій освіті. Групи методів дослідження: інтегративний підхід, індивідуалізація навчання, технології навчання та виховання, активна взаємодія, дослідницький підхід, розвиток творчих здібностей.

Методологія мистецької педагогіки та психології художньої творчості спрямована на розвиток творчого мислення, емоційного і соціального розвитку учнів через мистецьку діяльність та вивчення психологічних аспектів творчого процесу.

Мистецька педагогіка і психологія художньої творчості як система

Мистецька педагогіка і психологія художньої творчості утворює систему, яка вивчає, розвиває та вдосконалює процеси навчання та розвитку художньої творчості. Характеристики системи: мета та цілі, зміст та методи, педагогічні та психологічні принципи, ролі учасників системи, постійне вдосконалення.

Мистецька педагогіка і психологія художньої творчості утворюють інтегровану систему, спрямовану на розвиток творчих здібностей та самовираження особистості через мистецтво.

Загально-дидактичні засади навчання мистецької педагогіки і психології художньої творчості в основній школі

Навчання мистецької педагогіки і психології художньої творчості в закладах загальної середньої освіти (ЗЗСО) базується на раді загально-дидактичних засад, що визначають основні принципи організації навчально-виховного процесу: педагогіка ідентичного спілкування; індивідуалізація та диференціація навчання; активне, проблемне та дослідницьке навчання; ігровий підхід; системність та комплексність; інтерактивність та колективність.

Ці загально-дидактичні засади сприяють формуванню гармонійно розвиненої особистості, що має творчий підхід до життя та здатність до самовираження через мистецтво.

Процес навчання

Процес навчання у мистецькій педагогіці і психології художньої творчості включає в себе ряд етапів та характеристик, спрямованих на розвиток творчого потенціалу. Підготовка до навчання. Подання нової інформації. Практична діяльність. Рефлексія та оцінка. Закріплення знань та навичок. Стимулювання творчого мислення. Сприяє розвитку творчого потенціалу, стимулює до самовираження та самореалізації через мистецьку творчість.

Виховання як педагогічне явище

Виховання, розглянуте як педагогічне явище, означає вплив педагога на особистість учня через мистецькі засоби та методи з метою формування цінностей, навичок, умінь та понять.

Закономірності, рушійні сили та принципи виховання

Закономірності, рушійні сили та принципи виховання в контексті мистецької педагогіки та психології художньої творчості визначають основні принципи та фактори, що впливають на процес виховання. Закономірності виховання: закон індивідуальності, закон пізнання, закон цілісності особистості. Рушійні сили виховання: мотивація, емоційна взаємодія.

Принципи виховання: принцип індивідуалізації, принцип активності, принцип емоційного впливу, принцип гри, принцип партнерства.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Карпенко Н. А. Психологія творчості: навч. посіб. Львів: ЛьвДУВС, 2016. 156 с.
2. Мачушник О. Л. Психологія художньої творчості: тести для перевірки знань. нав.-метод. посібн. Житомир: ЖДУ імені Івана Франка, 2018. 49 с.
3. Отич О. М. Психологія мистецтва і художньої творчості як методологічна основа мистецької освіти [Електронний ресурс]. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/3949/>
4. Психологія творчості: курс лекцій з дисципліни для студентів денної форми навчання спеціальності 053 «Психологія» / укладач Костю С. Й., Мукачєво : МДУ, 2018. С. 46.
5. Черножук Ю. Г. Психологія творчості. навч. посіб. для студ. пед. ВНЗ. Одеса: Державний заклад ПНПУ ім. К. Д. Ушинського. 2010. 182 с.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ З МИСТЕЦЬКОЇ ПЕДАГОГІКИ І ПСИХОЛОГІЇ ХУДОЖНЬОЇ ТВОРОСТІ

Максимальна кількість балів за відповідь на екзаменаційні запитання – 33.